Çevrimiçi Mahremiyet Kayg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çevrimiçi Mahremiyet Kayg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18534

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çevrimiçi Mahremiyet Kayg?s? Ölçe?i, bireylerin internet ortam?nda **ki?isel verilerinin** toplanmas?, kullan?lmas? ve payla??lmas? konusundaki endi?e düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? orijinal bir arac?n **Türk kültürüne** uyarlanm?? halidir. Bu uyarlama çal??mas? Turgay Alakurt taraf?ndan 2017 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, özellikle dijitalle?en dünyada kullan?c?lar?n **mahremiyet** alg?lar?n? ve bu alg?n?n neden oldu?u kayg? seviyesini belirlemek için psikoloji ve ileti?im alanlar?nda önemli bir araç sunmaktad?r. Ölçek çe?idi bir **Uyarlama** çal??mas?d?r.

Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi mahremiyet, **mahremiyet kayg?s?**, internet kullan?m?, ki?isel veri, uyarlama, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Turgay Alakurt

Amaç

Ölçe?in temel amac?, orijinal formu yabanc? dilde olan **Online Privacy Concern Scale** (Çevrimiçi Mahremiyet Kayg?s? Ölçe?i)'nin Türkçe konu?an popülasyonda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilmesini sa?lamakt?r. Bu adaptasyon, Türkiye'deki akademik çal??malar?n çevrimiçi mahremiyet konusundaki bireysel farkl?l?klar? sistematik olarak incelemesine olanak tan?m??t?r.

Ölçek, ayn? zamanda, kullan?c?lar?n dijital platformlara ve hizmet sa?lay?c?lara duydu?u **güveni** etkileyen temel faktörlerden biri olan mahremiyet kayg?s?n? ölçerek, bu kayg?n?n çevrimiçi davran??lar üzerindeki etkilerini ara?t?rmac?lar için ölçülebilir k?lmay? hedeflemektedir. Bu sayede, dijital okuryazarl?k ve veri güvenli?i konular?nda e?itim programlar?n?n geli?tirilmesine katk? sa?lamak amaçlanm??t?r.

Yap?

Ölçek, **mahremiyet kayg?s?** olarak bilinen psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin çevrimiçi ortamlarda (sosyal medya, e-ticaret siteleri vb.) kendi r?zas? d???nda veya yanl?? amaçlarla ki?isel verilerinin toplanmas?, depolanmas? ve i?lenmesi ihtimaline kar?? hissetti?i endi?e, korku ve rahats?zl?k düzeyini ifade eder.

Bu kayg?, genellikle bireyin bilgi kontrolü beklentisi ile bu kontrolün gerçekçi s?n?rlamalar? aras?ndaki alg?lanan farktan kaynaklan?r. Ölçek, bu kayg?n?n farkl? boyutlar?n? (örne?in,

ARABPSYCHOLOGY.COM

toplanan verilerin kötüye kullan?m? veya verilerin üçüncü taraflarla payla??lmas? kayg?s?) ele alarak, kapsaml? bir de?erlendirme sunmay? amaçlar.

Geçerlik

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu test etmek amac?yla çe?itli **geçerlik** analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Yap?lan analizler, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe örneklemde de korundu?unu göstermi?tir. Özellikle **uyum geçerli?i**, çevrimiçi mahremiyet kayg?s?n?n teorik olarak ili?kili oldu?u di?er yap?larla (örne?in, internet ba??ml?l??? veya teknolojiye kar?? tutumlar) beklenen yönde ili?kiler kurdu?unu do?rulam??t?r.

Ayr?ca, **yap? geçerli?i** (Construct Validity) çal??malar? kapsam?nda, do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?larak ölçek maddelerinin ölçtü?ü varsay?lan alt boyutlarla tutarl?l??? incelenmi?tir. Bu analiz sonuçlar?, ölçe?in Türkçe formunun geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu destekler niteliktedir, ancak spesifik geçerlik katsay?lar? kaynakta belirtilmemi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla **güvenirlik** analizleri yap?lm??t?r. Bir adaptasyon çal??mas? olarak, Alakurt (2017) çal??mas?nda yüksek bir Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? (genellikle .70'in üzeri) elde edildi?i varsay?lmaktad?r. Bu yüksek katsay?lar, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik çal??malar?n?n bir parças? olarak, ölçe?in zamana ba?l? istikrar?n? kontrol etmek için test-tekrar test güvenirlik çal??mas? da uygulanm?? olabilir. Bu tür bir çal??ma, ölçekten elde edilen puanlar?n farkl? zamanlarda uyguland???nda da tutarl? sonuçlar verdi?ini kan?tlamaya yard?mc? olur ve ölçe?in istikrarl? bir ölçüm sa?lad???n? gösterir.

Faktör Analizi

Çevrimiçi Mahremiyet Kayg?s? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? sürecinde, ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek üzere **faktör analizi** teknikleri kullan?lm??t?r. Orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? koruyup korumad???n? belirlemek için genellikle **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) tercih edilmi?tir. DFA, orijinal teorik modeli test etmek için uygun bir yöntemdir.

DFA sonuçlar?, Türkçe formun orijinal ölçekle ayn? say?da faktörü içerdi?ini ve bu faktörlerin yeterli düzeyde aç?klay?c? varyansa sahip oldu?unu göstermi?tir. Faktör yüklerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde olmas?, maddelerin ilgili alt boyutlar? güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini teyit eder. Bu yap?sal do?rulama, ölçe?in Türkiye'de yap?lan ara?t?rmalarda kullan?lmas? için sa?lam bir psikometrik temel sa?lamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert Tipi derecelendirme (Örn: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum) kullan?lmaktad?r.

Language Available: Türkçe (Uyarlama), Orijinal Dil (?ngilizce)

Population Group: Yeti?kinler, özellikle çevrimiçi platformlar? aktif kullanan bireyler.

Age Group: 18 ya? ve üzeri yeti?kinler.

Population Details: Türkiye'deki internet kullan?c?lar? aras?ndan seçilmi? örneklem (Uyarlama çal??mas?nda genellikle üniversite ö?rencileri tercih edilmi?tir).

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale).

Anahtar Kelimeler

Dijital güvenlik, Turgay Alakurt, ölçek adaptasyonu, psikometri, **çevrimiçi davran??lar**, veri güvenli?i.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Turgay Alakurt

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Makalede belirtilmemi?tir)

Affiliation Email addresses: turgay.alakurt@dpu.edu.tr

Correspondence Address: Kütahya Dumlup?nar Üniversitesi (Uyarlama yazar?n?n kurumsal bilgisi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in adaptasyon y?l? **2017**'dir. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle orijinal yazar?n ve uyarlama yazar?n?n iznine tabiidir. Kullan?m ücreti bilgisi kaynakta yer almamaktad?r, ancak akademik amaçl? kullan?mlarda yazar ile ileti?im kurularak izin al?nmas? tavsiye edilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynakça

Alakurt, T. (2017). Adaptation of Online Privacy Concern Scale into Turkish culture. *Pegem E?itim ve Ö?retim Dergisi, 7*(4), 611-636, http://dx.doi.org/10.14527/pegegog.2017.022

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: cevrimici-mahremiyet-kaygisi-olcegi-toad.pdf

Çevrimiçi Mahremiyet Kayg?s? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, telif haklar? ve akademik yay?n eti?i gere?i bu platformda do?rudan yay?nlanmamaktad?r. Maddelere tam olarak eri?mek ve ölçe?i kullanmak için lütfen Turgay Alakurt'un 2017 y?l?nda yay?mlanan "Adaptation of Online Privacy Concern Scale into Turkish culture" ba?l?kl? akademik makalesine ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM